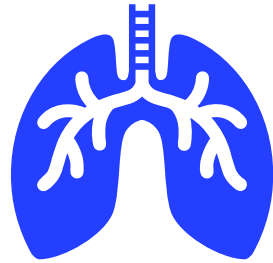

HENGITYSELINSAIRAUDET

Sisältö

- Yskä
- Keuhkoputkitulehdus
- Keuhkokuume

Yskä

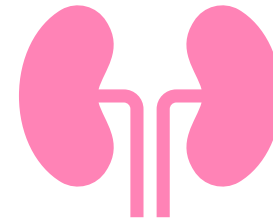

Voi liittyä:

Hengitysteiden ärsytykseen (tupakansavu, pakokaasu jne.)

Keuhkosairauteen (astma, copd jne.)

Viruksen (tai bakteerin) aiheuttamaan tautiin

Selvitä ja tarkkaile:

Onko kuivaa ja limaista?

Onko hengitysvaikeuksia?

Yleistila?

Kesto?

Covid19?

Yskän hoito ja ohjaus

- Riittävä juominen helpottaa liman irtoamista ja vähentää limakalvojen kuivumisesta johtuvaa ärsytystä
 - Lämmin juoma rauhoittaa kurkkua, hunaja
 - Ohjaa oikea yskimistapa (nenäliinaan tai kainaloon, käsihygienia jne.)
 - Kohoasento yöllä
 - Tukkoisen nenän hoito voi auttaa
 - Kurkkupastillit
-
- Yskänärsytystä estävät lääkkeet: kodeiini, eferdiini jne. (Codetabs)
 - Limaneristystä edistävät lääkkeet: bromiheksiini, asetyylikysteini jne. (Mucovin)

Pullon puhallukset

- <https://youtu.be/wg-0akrzpQQ>

Milloin lääkəriin yskästä?

Erittäin hankalat oireet,
hengitysvaikeuksia, yleistilan lasku

Oireisiin liittyy yli 3-4 pvvä kestävä
kuume

Oireet kestävät pitkään (tosin vasta
yli 3 vkoa on pitkittynyt yskä)

Ysköksissä verta, ne ovat kellertäviä,
paksuja ja pahanhajuksia

+

•

○

Mistä pitkittynyt yskä voi johtua?

- Flunssan jälkitauti
- Krooninen sinuiitti (eli poskiontelon tulehdus)
- Astma, copd, sarkoidoosi, keuhkosityöpä, jotkin sydänsairaudet, refluksitauti
- Joidenkin lääkkeiden yleinen haittavaikutus: ACE-estäjät (esim. ramipriilit; Cardace, enalapriili; Enalapril)

Keuhkoputkitulehdus eli bronkiitti

- Voi olla akuutti tai krooninen
- Useimmiten viruksen aiheuttama (jolloin EI ANTIBIOOTTEJA)
- Oireena yskä, yskökset, päänsärky, lihaskivut, alentunut vireys (yt pysyy kuitenkin hyvänä), nuha, äänen käheys, joskus kuume
- Virusperäisessä hoito sama kuin yskässä, paranee yleensä itseksensä 1-2 viikossa
- Bakteeritulehdus varmistetaan CRP:llä -> ab-hoito (usein pneumokokki aiheuttajana)

Keuhkokuume eli pneumonia

- Aiheuttaja hengityksen mukana keuhkoihin päässeet virukset, bakteerit, sienet, aspiraatio
- Vanhemmilla ihmisillä aiheuttajana usein pneumokokki
- Oireet: yskä, ha, hengitysfrekvenssi[↑], kuume, rintapistos/ylävatsakipu, väsy, yt lasku
- Tutkimukset: keuhkojen kuuntelu, CRP, PVK, keuhkokuva
- Tarvitsee aina lääkärin hoitoa (useampi tuhat kuolee Suomessa vuosittain)
- Hoitona antibiootit + kipu- ja kuumelääkkeet

Pneumokokkirokotteet

- Kahdenlaisia rokotteita aikuisille:

Konjugaattirokote

- PCV13 (Prevenar 13)

Polysakkaridirokote

- PPV23 (Pneumovax)